

Bè wàri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè tu Ebedeebe Di mpátíri tɔ tùi náànti

Bè wàri Ebedee kó dipátíri Kirisi kɔbe t̄rè mayè nyè yèè do ta meháárìmè kéndó kédootóo metákùmè, wèè bè wàri dipátíri kòò nyáúkùnkò be kǎnti ke tú bè nt̄ĩ, ké nyé ke dò ndèè do dɔari metaummè kótímè miéke onìti kó medeetímè kpéi, Kirisi de ndòò nè o kũũ mmieke.

Ebedeebe kó dipátíri náá nke ìkú yetannò yètãati ndi yèè tu:

1. Yesu Kuyie mBire kékùnnemè omáà ke yie nho cice kpeti ke f̄ũté mediè. Yesu deunèmu Kuyie mpãñáànti náàmbè nè Kuyie nt̄òrè.
2. Kuyie nnàkémè ke tú Yesu weè tu ikuó nìtì dièwè.
3. Yesu kó mukũũ mmuù te kòò nìti na ke pèté medeetímè iwũõ kó muféù do í na ke duómmè onìti.

De kó dipátíri kó dikéè didèri miéke kòò yáúkùnnè Ebedeebe kǎnti kè bè bo nwéèrì ke nfííkú Kirisi kó kuce miéke kéndònnè dimònni kɔbe bèè do tá Kuyie. Kòò ntiè nKirisi kɔbe ke tú bè nfííkú kéntá nkétuɔkenè kumàнку.

Di mpátíri náànti dúú ke dòmmè

1. Yemòrè sonye yiè mmieke Kuyie nti benke kumáà nè ku Bire Yesu borè nde 1:1-3
2. Kirisi p̄ētémè demou 1:4-10:18
3. Metákùmè 10:19-13:17
4. Mudoummu 13:18-25

Kuyie nti náánnè ku Birε nùù miεke nke

¹ Kuyie ndo náánnè ti yembè nè ku pāānāàntì náam̀bè nò miεke nke kuce m̀p̀éú, nè m̀εborime péú miεke.

² Yem̀òrè sonye yiε mmiεke kè kù ti náánnè ku Birε nùù miεke. Nè ku Birε bεè w̄enné ke d̀d̀ kutenkù. Kù δε ntāāté kè dè yóó tieke dem̀ou.

³ Ti yà Yesu deumè mme ke banté Kuyie ndeumè. Weè náàntì kpeñ̀nì ke t̀o kutenkù ke te dem̀ou kè dè kéri m̀εsàà. Weè ku ke ũté ti yei nke dèè ke kàri Kuyie nkùù nò ndem̀ou ku bakù yoù.

Yesu p̄ēētémè Kuyie ntōrè

⁴ Yesu kpeñ̀nìmu ke p̄ēēté Kuyie ntōrè, Kuyie nwe n duó ndiyètìrì diērì, d̀ìi deυ ke p̄ēēté ku tōrè kpeye.

⁵ Kuyie nyí nàké ku tōnnì marì ke yĩ:

A tú m birε nde yíe,

kè n tu a cice.

Kù me nyí nàké ku tōnnì marì ke yĩ:

M bo ntú a cice,

kàa ntú m birε.

⁶ Kuyie nyóó duənní d̀ìi m̀ònnì kutenkù miεke ku Birε dèè tu Mpo ke béimmu ke d̀ò:

Kuyie ntōrè ndè bàá.

⁷ Kuyie mbéimmu ku tōrè kpéi nke yĩ:

Kuyie nkùù cèèri ku tōrè

kè yè naà nkuyaaakù,

ke ceeri ku tōmbè

ke bè naà nfehāādēēnfè.

⁸ Ke né nàké ku Birε ke yĩ:

A tú Kuyie nku,

kàa kpààtikàrì yó mbo sáà,

a baké nè timóm̄m̄anti nti.

⁹ A d̀ó timóm̄m̄anti nti,

a í dó meyei,
 deè te kè Kuyie nha Yiè nda tããté
 a kòbe miεke,
 ke waare a yuu mekùò,
 ke da duó ndiwèì.

¹⁰ Ke yíé ke bè nàké ke yĩ:

F́ nti Yiè
 f́òò dòò ketenkè nè dimònnì,
 tiweti tu a nòùtè kó mutómmú mmu.

¹¹ Dende yóó pēētému,

kè f́ nni mbo,
 de yóó kótému kuyààkù tēmè.

¹² A yóó de kpèúmu kuyààkù kōme,

kè dεε ceete.

F́ nyie me mbaa yó ndò nha dònti nti,

a í deu.

¹³ Kuyie nyí nàké ku kó ditōnnì mari ke yĩ:

Nkari m bakù youú

ke kémúnè m bo da duómmè

a dootitòbè kàa bè na ké bè cùùti.

¹⁴ Ba ntu Kuyie ntōrè? Ku tōmbè mbe kù tũōnní bè,
 kè bè teénnè kù yóó deeté bè.

2

Kuyie ndeeri mēè botí wennimu

¹ Kuyie ndeeri mēè botí wennimu, deè kpéi nte
 kè ti dò nkémpí ntimómmonti ti kèè tì, ke báá yeté
 kuce.

² Nyénè ke dò nKuyie ntōrè do touní tì ke náá
 mbenitibè tì tu timómmonti nti, kè bèè tì yetírí kè
 Kuyie mbè f́ũnko.

³ Ti kèè tì nààntì, Kuyie mBire deè tì nti nàké, kè bèè tì kèè kè bè múnke tì nàké. Kè ti tì yete ti bo yĩme kéyenté?

⁴ Kè Kuyie ndòò tidietì tibotí tibotí, ke benke bè nàá nti tumè timómmonti, ke bè pã Muyaánsààmù kó yepãrè kù dómè.

Yesu weè deerí

⁵ Kuyie nyí yē nku tōrè yeè yó mbaké kutenkù kùù kraani, ti nàá nkùu kpéí.

⁶ Ti wàrimu nke tú:
Onìti kpeti tú ba
kàa dènniní ò kpéí?
Onìti tu we kàa dàke o kpéí?

⁷ A ò kékùnnèmu Kuyie ntōrè
dimònni sàm̀pòrì mièke
kàa ò duó ntikpeti nè diyetidieri,

⁸ koò duó nha dòò dèè kó dimàà
kòò dè baké demou.

Kuyie nhò duómmu demou kòò dè baké ti né mu nyí
yà ò bakémè demou.

⁹ Ti yàmu Kuyie nhò kékùnnemè dimònni sàm̀pòrì
mièke Kuyie ntōrè, koò dèúkùnnè koò kpénkùnnè ò
fèùtémè ke ku ti kpéí. Kuyie nti dó mèè kpéí nte ò
kumè timou kpéí.

¹⁰ Kuyie nkuù dòò dèè kó dimàà bo demou, ke dè te
ke dó benitibè péuu ta ku kpeti mièke, deè te kè kù
duó nkè Yesu fèùté ke yè páíí ke bo bè deeté.

¹¹ Yesu weè ou benitibè be yei. Wèè wènkùnkò nè
ò wènkùnkò bè bè wē mbe cice omáà ndi. Deè kpéí
nte kè ifei í ò bo ò bo mbè tímè o kabe,

¹² kòò b́ei nke dò:
M bo nnáá nha kpéí n kabe cuokè,

m bo nda sántí ditínnì cuokè.

¹³ Kε wěte ke yĩ:

M búó Kuyie nku.

Nte mí nnè ku bí kù n duó nyì.

¹⁴ Ò yu bè die nke tú ibí, ò yē mbèè m̀ke bèmbε tinitik̀ntì nè meyĩ. Yesu mómmuω nkòò naá nhonìtì, ke m̀òtε ti m̀ke t̀i k̀ntì, ke ku ke na mukũũ nyìè ndib̀ò,

¹⁵ ke dεεtε bèè do yĩ̀k̀ mukũũ nke mù dé.

¹⁶ Wè í k̀tení ke bo dεεtε Kuyie nt̀rε nye, ò k̀tení ke bo dεεtε Abarahammu yàbí nyi.

¹⁷ Dὲ te k̀ò d̀ontenè o k̀be weti weti, ke tú ikuú niùtì diewè ke kuò mmesémmè ke pĩ nKuyie nt̀mmú mesàà, ke ũũtì benit̀bè yei.

¹⁸ Ò f̀éütému o mómmuω nke yà mesoummè mem̀u. Di mm̀nni ke bo na k̀teennè bèè f̀éürì ke yau mesoummè.

3

Yesu dεunè̀mè M̀yiyisi

¹ N k̀be Kuyie nyu bè, nwúónnè Yesu nwe, Kuyie nt̀nní wè, ikuú niùtì diewè ti tũ nwèè kó kucε.

² Ò do d̀ari Kuyie nkùù ò t̀atε k̀ò pĩ ndε kó mut̀mmú kù dómè mme, ke dò mM̀yiyisi do dòmmè. Ti ẁarimu ke tú M̀yiyisi do pĩ mmut̀mmú Kuyie ncĩ̀tè kè dè wenni.

³ Kòò nìtì maá tεcĩ̀tè kè tè wenni, bè ð nsántí wèè tè maá wènwe. Mὲ botí nku ti dòmmè kénsántí Yesu wèè p̀ētε M̀yiyisi.

⁴ K̀aà yà tεcĩ̀tè a ð nyému onit̀i wèè tè maámè. Mὲ botí nku ti yémè ke dò nKuyie nkùù d̀ò dem̀u.

⁵ M̄oyiisi do d̄o nhot̄ont̄i nwe, ke p̄i nKuyie nc̄f̄èt̄è mīeke mut̄õmm̄ú mum̄ou kù d̄ó m̄èè bot̄í k̄è d̄è wenni, ke n̄áá nKuyie nh̄ò dūó nt̄i.

⁶ Kirisi tu Kuyie m̄Bire nde, ke d̄ōori kù d̄óm̄è s̄áá. Weè tu omari, b̄èè ò yie nk̄è b̄è tu t̄eç̄f̄èt̄è ò maà t̄è k̄è nsà k̄è ti t̄á ke baa d̄èè kpaan̄í n̄è diw̄èi.

Kuyie ndo d̄óm̄è k̄eom̄p̄unn̄e ku k̄abe

⁷ D̄eè te k̄è Muyaáns̄aam̄ù n̄áá nke tú:

Mí nKuyie nk̄è n di b̄éinn̄è yíe,

⁸ di b̄áá kp̄énk̄unn̄e di to,

di yemb̄è do d̄ōorim̄è ke yet̄írí n k̄peti,

n do b̄è yááké dii m̄ann̄i dikp̄áá cuok̄è.

⁹ Yebie nsip̄is̄in̄àà mīeke

di yemb̄è do yaumu n d̄ò̄ori t̄iì dieti,

ke baa nc̄f̄ék̄é ke n yáú.

¹⁰ D̄eè do te

k̄è m̄ mīekēe p̄eike de k̄ó ben̄it̄ib̄è,

k̄è m̄ b̄éi nke d̄ò:

Be nn̄it̄ib̄è í yie n k̄peti,

be yemm̄è m̄èè n d̄ét̄én̄è.

¹¹ K̄è m̄ mīekēe p̄eike

k̄è m̄ par̄ik̄è ke d̄ò:

Di í tati dih̄èi meom̄p̄um̄è k̄peri.

¹² N k̄abe Kuyie mbomu, ndaken̄è k̄òò m̄ou yemm̄è b̄áá s̄inte k̄òò tōò k̄penke, k̄òò kù d̄ét̄én̄è.

¹³ Nyáúk̄unkon̄è dit̄ab̄è k̄õnt̄i yewe yem̄ou. Yíe nKuyie ndi yumu, di b̄áá yóu k̄è m̄eyei nsout̄è òm̄ou k̄è de k̄ó diyìè ò p̄èç̄t̄é, k̄òò tōò k̄penke k̄òò yete Kuyie nk̄peti.

¹⁴ Ti bo nt̄ú Kirisi k̄abe k̄è nsà k̄è ti t̄ū nKuyie nn̄áañ̄t̄i weti weti ke d̄ò nti ti yie nd̄iì yìè k̄è de nd̄omm̄è ke t̄ùðken̄è kum̄ànku.

15 Ti wàrimu ke tú:
Mí nKuyie nkè n di béinnè yíe,
di báá kpénkùnnè di to,
di yembè do d̄orimè
ke yetírí n kpeti.

16 Ɔmbe mbe bèè do kèè Kuyie nkpeti ké tì yete?
M̄oyiisi do d̄eeté bèmbe Esibiti ke bè d̄enne.

17 Kuyie mmieke do péí kú òmbe yebie nsipísìnàà?
Bèè do d̄ò bèmbe meyei nke kú dikpáà cuokè.

18 Kuyie ndo p̄arìkè ke d̄ò òmbe í tati kù do d̄ó bèe ta
kèè tenkè kéom̄pè? Bèè do yete bèmbe ku kpeti.

19 Ba ndo te kè bè í nta? Bèè do yete m̄èè kpéí nke ku
kpeti, d̄eè do te kè bè í nta de kó ketenkè.

4

1 Kuyie ndo béimmu ke d̄ò: Bá wè ò bo na k̄eta ku
om̄p̄umè mieke, de kó dinùù kpaá bomu nè yíenní.
Ndakenè kòò m̄òu báá paà de kó meom̄p̄umè.

2 Ti k̄èemu Tináānsààti bèè do bo dikpáà cuokè be
k̄ome. Bèè do tì k̄èemu tì me nyí mbè teennè bèè do í tì
tá m̄èè kpéí.

3 Tínti bèè yie nKuyie nkpeti, ti tatimu
meom̄p̄umè mieke kù b̄ei mm̄èè kpéí nke yĩ:
Di í tati n do ȳe ndi ta
kèè tenkè mieke kéom̄pè.

Kù yóó b̄ei mm̄emme ke s̄ó nkù d̄èemu ku t̄ommú nè
dim̄ònni.

4 Ti wàrimu kupíkù makù diyie yíenní kpéí nke tú:
Kuyie mp̄i nku t̄ommú ke d̄èè ke om̄p̄è diyie yíenní
yie.

5 Ke yíè ke w̄ari ke tú: Di í tati n do ȳe ndi ta kèè tenkè
mieke kéom̄pè.

⁶ Bèè do niité kékeè de kó Tináaansààti ke í ntì tá, bè í ta de kó meom̀p̀um̀è miεke. Yíe nkuce kraá ke bomu de kó meom̀p̀um̀è kpéí, kè bèè yie nTináaansààti bè bo na kéta me miεke.

⁷ Dεè te kè Kuyie ndóu ndiyiè terì ke di yu ke tú: Yíe. Dè do m̀ntemu kè k̀uu duó nkòo kraàti Dafitii béi nke d̀ò Kuyie ntu:

Mí Kuyie nkè n di béinnè yíe,
di báá kpénk̀unne di to.

⁸ Kè Sosuwee do mbè tanné meom̀p̀um̀è miεke, Kuyie nna bá nwète ke nnáá ndiyiè terì mari kpéí.

⁹ Kuyie ndo dèè ku t̀ommú kéom̀p̀emu, mεè botí nku bèè k̀u yie mbè yóó om̀p̀em̀è.

¹⁰ Wèè ta Kuyie nkó meom̀p̀um̀è miεke, ò om̀p̀emu nè o t̀ommú Kuyie ndo om̀p̀è m̀èè botí.

¹¹ Dεè te kè ti d̀ò nkéyetoó kéta de kó meom̀p̀um̀è miεke. Ti ndake ke báá yete Kuyie nkpeti képaà meom̀p̀um̀è, bè do ti yete m̀èè botí dikpaà cuokè ké m̀è p̀àà.

¹² Kuyie nnáaanti f̀oumu ke kpeñni ke si ke p̀èéte disiè menatimè m̀édémè kperi, ke si ke tuòk̀u diwènni nè meyèmmè, ke kékíi yekũð ke tuòk̀u mεfemme, ke kpéinkoní meyèmmè m̀èè s̀òri nè iyentotí.

¹³ Kuyie nkuù dè d̀ò demou, demarè í k̀u s̀òrinè, demou dè féimu, demarè í k̀u bìinnìnè, ti yóó ku nnáké ti d̀ò dèè kó dimàà.

Kirisi tumè ikuó ǹùtì diewè

¹⁴ Ti m̀okemu ikuó ǹùtì diewè, Yesu Kirisi, Kuyie mBire, wèè dèke kéinkè. Tí ntéi ke t̀u nKuyie nti tá k̀u.

15 Ti kó ikuó nùtì yému ti cĩnni mènè botí, kè mesémmè ò bo, ò yàmu mesoumèmè memau ti yaumè, ò me nyí dòò meyeyi.

16 Yóunè kè ti tóónnè Kuyie nkù ti dọ ke bá nyíèkù, kè kù ti kuó mmesémmè, ké nti dọ, ké nti teénnè dè dọ nkù ti teennè dì m̀nni.

5

1 Ikuó nùtì diewè benitibè ǽ tǽtè wè, o kó mutōmmú ǽ ntú ò bo mbáámmè Kuyie mbenitibè yeyi nkpeí, ke kù duò mbe pǽrè, ke feu iwũǽ benitibè yeyi ncíèmmè kpéí.

2 Ò me ntúmè onitì nwe ke cĩnni, kè bè dòò meyeyi nhò yému bè í kpeínimè.

3 Ò cĩnni mènè kpéí nke dɔori meyeyi deè te kòò ǽ keté káféuté o mómmuɔ nho yeyi ncíèmmè kó fèǽfè, kédeè kéfíe betɔbè kó meyeyi ncíèmmè kpeyi.

4 Òmòu ǽ í ntǽtè omáà kénáà nyikuó nùtì diewè, Kuyie nkuu ǽ ò tǽtè, kù do tǽtè mènè botí Anɔ.

5 Kirisi kpere me ndò nweè í tǽtè omáà ke bo náà nyikuó nùtì diewè, Kuyie nkuu ò tǽtè ke b́i nke yí: A tú m birɛ ndɛ yí

kè n tu a cice.

6 Kupíkù tekù ke b́i nke tú:

A yó ntú ikuó nùtì nwe sǽǽ kéndònnè Mesisedeki.

7 Yesu bo dì m̀nni ketenkè ìnkè ke mbáá nKuyie nku, Kuyie nkù kpeínì ke bo na kòò deeténè mukũũ, kékuó mmedìè nkè kùu cɔuté o báámmu, ò yie mmè kpéí nku kpeti.

8 Bá ò me ntúmè Kuyie mBire kòò nféürì ke baa yí nKuyie nkpeti.

⁹ Kòo nyíé Kuyie nkpeti timəu, ò í nyóu tìmatì ke naá nwèè duò mmufòmму mùù bo sáá bèè yie nho kpeti.

¹⁰ Kuyie mbéimму ke tú weè tu ikuó nìtùti diewè ke dònne Mesisedeki.

Ti bo nyémè ke bááyóu Kuyie nkó kuce

¹¹ Tináaàntì kpaámu péu n na ndi nàké tì, ti mè nnàkénì tì ìnkè ke né yóu ti bo yímè ké tì ndi nàké kè dí banté ke yé di ténke í cāāmè ke banní.

¹² Dîi do dò nnè dimònnì kéntiè benitibè Kuyie nnáaàntì kè di né kpaá ke dò mbè ndi tiè nKuyie nkó itié nketiyì, di do dò kényo mmuciè mму, kè di né kpaá yāá mmemiè.

¹³ Wèè kpaá ke yāá nhò báá na kébanté Kuyie nnáaàntì tu mù, ke yé ò kpaá ke túmè debire nde.

¹⁴ Bèè yo mmuciè bè kòtému ke yé mesàà nnè meyi.

6

¹ Ti sòténè Kuyie nnáaàntì kó itié nteì, bekótibè kpeyi, ke yóu iketiyì, ìì tu ti bo yóumè meyi nkéceete kètũnne Kuyie,

² bè bo nti āā mēè botí bàtémmù, ti bo nnənkumè ti nəu benitibè ìnkè kè bè miérì, becírìbè yóó yánté mēè botí nè Kuyie nyóó bekénè mēè bá wè ku beéntì yiè.

³ N yému ke dò nKuyie mbo ti teennè kè ti sòté kéta itié ncũmpuyi.

⁴ Bèè dié nke yíété Kuyie nkè kù bè mìité ku kó kuwenniku ke bè pā kéìnkè kó dipānnì kè bè mòòte Muyaánsààmù,

5 ke yĩtété Kuyie nnáaàntì wennimè, ke m̀òòte kutempànkù kó muwērímú,

6 kè bè yóu Kuyie ke ku yete bè báá na kéwēte kéceete medérímè. Dè dònne bè baakù Yesu nwe kuce medérímmè koò sãã nkè dè feío.

7 Onìti dònne ketenkè nke fetaafe niù kè sãã, kàa kùúítí kè dè peité Kuyie nhõõ kè d̀òòmu mesàà.

8 Kè kè me nyè tipotì nè timusĩntì, kè bo detetirè nde, kè Kuyie nyóó kè cõõ ké kè cóu.

9 N kòbe ti náá memme ke yẽmu ke dò ndi kéri kuce sààkù, ke yóó cooté.

10 Kuyie ntu timómm̃nti yiè nwe, kù í yóó yè ndi pĩ mm̀ù tómmú ku kpéi nke teennè Kirisi kòbe ke kpaá ke bè teennè, ke benkú di kù dómè.

11 Ti d́ di nsakému ke pĩ nde kó mutómmú kétuòke kumànkù, kèpété di baa dè.

12 Ti í d́ dí ntú betónnékótíbè, ti d́ di ndònne bèè do yie mbèmbè Kuyie nké nkù tũ nke mi, kètieke kù yè nkù yóó bè duó ndè.

Kuyie nyemmè kù yóó d̀òò mesàà nhAbarahammu nè o yaábí

13 Kuyie ndo yóó d̀óunnè dinùù Abarahammu kèparikè nè ku yètìrì ke yé òmòu í bomè ke kù deunè ke dò nkùù parikè kényú o yètìrì.

14 Kè kùu béi nke tú, kù bo ò d̀òò mesàà nkòo yaábí sũũ mmediè. De kó tináaàntì tu timómm̃nti nti.

15 Kè Abarahammuu yie nkémbaa ke kèmmú, kè Kuyie nhò d̀òò de kó mesàà nkù do yè nkù yóó ò d̀òò mè.

16 Kòo nìti d́ bèe banté ò náammè mómmuò, ò õõ yu wèè ò deunè o yètìrì ndi kè tinèitì deè.

17 Dεε kpεί ndo te kè Kuyie mbéi nképarìkè ke bo benke ku nìtìbè ke dò nkù béi ntì í yóó pàà.

18 Kuyie mbéi ntì nè kù parìkèmmè, de kó tináàntì tidé tìi benkú ke dò nKuyie nyí sou, tínti bèè yie nku kpeti, ti bo na kèmmàke tikōnyauti ke kèmmú kù yē nkù yóó dāò tì.

19 Ti yē mēè kpεί nke dò nKuyie mbo dāò kù béi ntì, dεε te kè ti kpeñnì ke fiíkú, ke dò mbátòò cónnírì. Ti támu Kuyie nkè dè kpeñnì ke dò mbátòò cónnírì kó mēfìmmε, ke ti tannìnko Kuyie ncīētè kufáá nkuyààkù kpetí kù.

20 Yesu weè ti kpeté Kuyie nkó kuce kè ti bo kote ku borè. Weè tu ikuó nìùtì diewè ke dōnnè Mesisedeki.

7

Mesisedeki kó tináàntì

1 Mesisedeki do tú Sademmu kóo kpààtì nwe, Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kuó nìùtì. Kè Abarahamuu dokénè bekpààtìbè ké bè na kènkūntiní kòo ò co, kóò pã Kuyie nkó mesàà.

2 Kè Abarahamuu deite ò pònte ke éi dè bá dè kó depííndè kóò duó. Diyètìrì dū tu: Mesisedeki di benkú ò tumè mme okpààtì sààwè. Kè Sademmu kóo kpààtì benkú ò tumè meom̄p̄umè kóo kpààtì.

3 Òmòù í yē Mesisedeki cice yoo o yā yoo o yààrìbè. Òmòù í yē ò peitè dè nè ò ku dè. Ò tu Kuyie nkuó nìùtì nwe sáà, ke dōnnè Kuyie mBire.

4 Ò deu mediè mme, dεε te kè ti yààrì Abarahamuu deite ò éi dè miεke bá dè kó depííndè kóò duó.

⁵ Defii yaàbí ìì tu ikuó nìùbè, kè Kuyie nnáké M̄oyiisi ke dò bè mbe duò ndèè tu depííndè. Bá bè me ntúmè b̄em̄ou Abarahammu yaàbí.

⁶ Mesisedeki í tú Defii kó kuwuò kou, nè memme kòo p̄ã Abarahammu Kuyie nkó mesàà, kòo deite ò eí dè kó depííndè kòd duó.

⁷ Ti ȳému tim̄ou ke dò nwèè deu weè ð̄ã p̄ã mesàà nhosám̄p̄óù.

⁸ Ikuó nìùbè, bè duò mbè depííndè bè tu benìtìbè mbe ke k̄õ. Kuyie nnáāntì n̄áammu ke tú Mesisedeki í ku.

⁹ Abarahammu do duóm̄è ò eí dè kó depííndè, ti bo na ke dò o yaàbí Defiibe bè duò mbè depííndè beè do dè duó.

¹⁰ Bè mu ndo í peit̄é Defii, ò né do bomu o yààri Abarahammu mīke Mesisedeki ò co dìì m̄nn̄i kòo ò duó nhò eí dè kó depííndè.

¹¹ Ikuó náá nke tú i nìùbè yó ntú Defii kó kuwuò nk̄obe mbe, kè Defiibe ikuó nìùbè do nna k̄éúúté Isidaȳēribe yei mp̄áíí, Kuyie nna bá nduanní ikuó nìùtì t̄ou kòo ñd̄onnè Mesisedeki. An̄o kó kuwuò k̄obe bèè tu Defii yaàbí bè na nsann̄emu.

¹² Kè ikuó kó muniù cèète, ikuó ð̄ ndò nk̄éceet̄emu.

¹³ Ti Yiè n̄Yesu, ti nnáāntì n̄á nwèè kp̄éi wè í tú ikuó nìùbè kó kuwuò nkou, o kó kuwuò nkou m̄ou í p̄i nyikuó kó mut̄õmmú diyìè marì.

¹⁴ Ti ȳému ke dò nti Yiè n̄Yesu tú Sudaa kó kuwuò nkou nwe. M̄oyiisi do náá ndìì m̄nn̄i bèè yó mp̄i nyikuó kó mut̄õmmú ò í mb̄éi nde kó kuwuò nk̄p̄éí.

Yesu tumè ikuó nìùtì ke d̄onnè Mesisedeki

15 Ikuó nìùtì tòù buotémè ke dònne Mesisedeki deè benkú ke dò nDefii kó ikuó nìùbè í na ke ùtè benitibè yei.

16 Yesu í tú ikuó nìùtì ò tu mēè kpéí Defii kó kuwuò nkou, ò kpeñnìmu ke fòù sãã, deè te kòo naá nyikuó nìùtì.

17 Tì wàrimu ke tú:
Ò yó ntú ikuó nìùtì nwe sãã,

ke dònne Mesisedeki.

18 Ikuó ketiyì do cĩnnìmu, ke í nna ke deeté benitibè kè Kuyie nyì yóu.

19 Mòyiisi kó ikuó do í na kéesúté ti yei. Di mmònni kè ti pèté kuce tekù kùù kàrìnè Kuyie mborè.

20 Kuyie mbéimmu ke pàrikè o kpéí. Kù í nàké me botí ikuó nìùtì tòù mòù kpéí.

21 Kuyie mme mbéimmu Yesu tùmè ikuó nìùtì ke pàrikè ke yĩ:

Mí ndi Yìè nKuyie m béimmu ke pàrikè,

n yí yóó kpatè n nùù:

A tú ikuó nìùtì nwe sãã.

22 Yesu weè tu metaummè pammè kó dikūnni, deè te kè mē kpeñnì ke wenni, ke pēēté mekótímè.

23 Ikuó nìùbè tòbè do sūmu ke yé bē kōmmè kè betòbè còú.

24 Yesu yie me nfòùmu sãã, ke yó ntú ikuó nìùtì sãã.

25 Deè te kòò mòke muwērímú ke deerí benitibè, kè bē kàrì Kuyie mborè bē ò tá mēè kpéí. Ò fòùmu sãã ke báá nKuyie mbe kpéí.

26 Yesu weè tu ikuó nìùtì diewè, dè dò nti mmòke wè. Ò dò mpáíí nwe, wè í mòke meyei mmamè.

Òmòù báá na kóò wàtí. Kuyie nhò cànnénèmu benitiyibe koò baá ndemòu.

²⁷ Dèè te kòo í dònne ikuó niùbè diebè tobè, bèè do feu iwũõ yewe yemòu, ke níí keté kéféúté be kó meyi ncíèmmè kpèyi, kédeè kífíé betòbè kōme kpèyi, ò duò nhomáà ndi kè bè ò kùò kuce mèmáà kè dè dèè.

²⁸ Kuyie ndo duò nyikuó Mòyiisi kòo tãátè bèè nìtìbè kè bè ntú ikuó niùbè diebè bè do tú meyi nyembè mbe ke dōori meyi, Kuyie mbéi ndi nùu ke pàrikè dii pàa nyikuó kè kù tãátè ku Birè kè dè tu ikuó niùtì dièwè ke dò mpáíí sáà.

8

Yesu weè tu ti kó ikuó niùtì dièwè

¹ Ntènè ti náá ntii náahti yuu: Kirisi weè tu ikuó niùtì dièwè, ke kari keĩnkè dikàri dieri Kuyie mbakù yóú,

² ke pĩ nKuyie nkuó tōmmú ku cĩètè mièke, kù maá tè kumómmònkù, onìtì í maá tè.

³ Bè ãõ kanne ikuó niùtì kòò bo nduò nyepārè nye Kuyie ke kù feu iwũõ. Dèè te kè ti kó ikuó niùtì dò nkéféúté o kofe.

⁴ Kè Kirisi do bo ketenkè ìnkè nke, ò na bá ntú ikuó niùtì. Ke yé ikuó niùbè dié nke bomèmu ke feu iwũõ ikuó yèmmè.

⁵ Ikuó niùbè do pĩ mmùù tōmmú do benkú dèè dōòri dènde Kuyie ncíètè keĩnkè, Mòyiisi do yóó maá dii mōnni metaummè tou kè kùu ò nàkému ke dō: Maá di mesàà nweti weti kè di ndonnè n da benke di ditāri ìnkè.

⁶ Kirisi kó mutōmmú deumu, weè tàunko Kuyie nnè benìtìbè kè de kó metaummè deu ke pēēté

mekótímè, weè tu Kuyie nyē nkù yóo dā̀d̀mè memou
kó dikūnnì.

Metaummè pàmmè kó tináàntì

⁷ Kè metaummè kótímè do nsànnè, mepàmmè na
bá mbuoté.

⁸ Kuyie nyà mè í sànnèmmè, ke b́́i nke yí:
De yiè kpaanímu
kè m bo wēte kétaunnè Isidayeeriibe
nè Sudaa kòbe.

⁹ Dè ténke í yó ntú metaummè
n do dā̀d̀nèmmè be yembè
m bè dète dùì yiè Esibiti ke dènnè.

De kó metaummè bè mè tǎtemu
kè m bè bùtínné.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̄́i b́́i.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mb́́i nke d̀̀:
Nte de yiè n yóo dā̀d̀nè
mèè taummè Isidayeeriibe:
N yóo ànné n kuó be mièke nke,
ké ì wàri be yèmmè mièke
ké m bè te mí nKuyie
kè bè ntú n kòbe.

¹¹ De yiè òmò̀̀ ténke
báá tié n kuó o kou,
yoo o kouu ò tié nke d̀̀
wè n yǎ́́tè mí ndi Yiè nKuyie.

Bè yóo nyi yému bémou,
ibí sámpó̀̀i nè bekótíbè.

¹² N yóo bè cǎ́́mmu be caàrìmmè,
n ténke báá dentení be yei nkprí.

¹³ Kè Kuyie nnáá metaummè pàmmè kprí kù yē
meketimè kòtému ke pēnké.

9

Kεĩnkè kó mubáammu nè ketenkè kōmu dè cǎá ndè

¹ Metaummè ketimè do mǎkemu ikuó bè bo mbáá mmèè botí Kuyie nnè metaummè tou benìtibè maá dì.

² De kó ditou do mǎke tidieti tidéti nti, kè bè yu kuketikù ke tú ikuó dieku, kè fitírè nè tábùrì kè dè bo ku miεke, kè pǎèbè bè pǎ bè Kuyie nkè bè daké tábùrì ñnkè.

³ Kè kuyààkù kpetí kudérìkù kó dibòrì kè bè kù tu ikuó nenti kó kufáá.

⁴ Kè dihúúntònnì mesǎo nkperi, bè cóunko dì ñnkè tùdààrì kè dì bo ku miεke, kè metaummè tǎu bè dàrì dì mesǎo nkè dì bo, kè titápièti tidéti, bè wǎrì tì Kuyie ntannò tǎpiítè nè disǎobuu mudìi bè tu mù mánnì mù ã dì, nè Anǎo kó kupààti kùù do yè tifǎàti kè dè bo de kó metaummè tǎu miεke.

⁵ Kè beĩnkèmbàrìbè kó tifèntì còmúmú de kó ditou ñnkè ke benkú Kuyie ndè bomè, kè si fièti kǎnké bè ã míété dè iwũǎ kó meyĩ nkémǎo Kuyie mbe yei ncǐémme. Tináaanti kpaámu péu, ti me mbáá na ké tì nàké tima tima.

⁶ Dè do me ndò nde kó kudieku miεke, kè ikuó nìùbè taà kudieku ketikù yewe yemǎu, ke pĩ mbe tǎmmú.

⁷ Ikuó nìùti diεwè máà weè do ã ta ikuó nenti kó kufáá nkuce mèmáà dibenni miεke, nè iwũǎ kó meyĩ nkémǎo Kuyie nho yei ncǐémme, kédeè ké kù mǎo benìtibè yei ncǐémme.

⁸ Nè de kó tidieti tidéti kó meborime mme Muyaánsààmù benkúmè ke dò nkè kudieku ketikù bo, kudérìkù kó kuce mu nyí kpeté.

⁹ De kó tináaàntì ti náá nyíe nke dò nyepārè bè do pāā nyè nè iwũṣ bè do feu ì, do í na kéwénkùnnè benìtìbè yèmmè páíí bèè do báá nKuyie mme botí.

¹⁰ De kó mubáammu botí do tú tikèntì kó ikuó kōmu mmu, kè bè nyé bè bo nyo ndì mōnnì nè bè bo nyo ndè nè bè bo nyṣ mmù nè bè bo nhəu mēè botí bemaá. Bè do me nhṣ nke baa Kuyie mbo dāḍ mēmmē metaummè pāmmè.

¹¹ Di mmōnnì Kirisi kàtenímu ke tú ikuó nùtì diewè mómmuṵ, ke ti cīé nti yei. Ò pī mutōmmú metaummè tou diì miēke di deumu ke wenni ke pēēté diketirì, di í tú kutenkù kuu nkperi, onìti wēè í di maá.

¹² Weè ta metaummè tou kuce memáà kè dè sànnè, ò tannè mēè yī nyí tú yebōdakè nè yenaadakè kōme. O mómmuṵ nho kó meyī mme, kòò ti òúté ti yei nsáá.

¹³ Kè yebōdakè nè yenaadakè kó meyī nnè yenaaserè kó mutápeí mbè do ṣṣ míété dè do ṣṣ wénkùnnè benìtìbè.

¹⁴ Kirisi kó meyī mpēētému mēmmē mediè ke ti sú ti yei mmeməu, Muyaánsààmù mmuù ò teennè, kòò duó nhomáà kè bè ò kùṵ ti kpéí, wenwe wèè í mōke meyeyi mmamè, kòò ti deeté ke ti bo na kēpī nKuyie nkùù duó mmufòmму ku kó mutōmmú.

¹⁵ Mēè botí nku Kirisi tàunnēmè Kuyie mbenìtìbè, kè de kó metaummè tu mepāmmè. Nè mēè miēke nke Kuyie ndāḍmè ku do béi ntì ke dā kù yóó duó mmufòmму mùù bo sáá benìtìbè. Kirisi kumu ke òúté benìtìbè yei mbè do dōori mē metaummè kótímè mōnnì.

¹⁶ Kuyie ndāḍ mēè taummè dōnnè onìti ṣ nyóó kú mēmmē kénáké wèè yóó túóté o kperε, de yiè nné ṣṣ

í ndè tùóté kòò kpáá fòù.

17 Ò b́ei nti ɔ̃ í ndòò ò kpáá fòù diì m̀ǹǹni, ò ɔ̃ kúmu kè t̀i d̀d̀.

18 Metaummè kótímè do ɔ̃ í mm̀ke muwērímú kè b̀è í f̀eúté f̀eḡf̀e kè meyĩ ncòú.

19 Mèè botí nku M̀oyiisi ǹaké diì m̀ǹǹni Kuyie nkuó benìtìbè, kédeè kètúóté tipecìti wũḡti nè tifaàti, b̀è tu t̀i isópù, k̀epòtè yebòdakè nè yenaadakè b̀è fié yè kó meyĩ nkémíété ikuó kó dipátiri nè benìtìbè.

20 Kè d̀ò: Mè nyĩ mmèè benkú Kuyie ndi taunnèmè kumáà.

21 Ò me nyĩ kémíété meyĩ metaummè tou nè ikuó nenti.

22 Ikuó mièke meyĩ mmèè ɔ̃ wénk̀unne dem̀ou. Ikuó mièke kè meyĩ nyí còú nKuyie mbáá c̀íè mbenìtìbè b̀e yei.

Kirisi kumè ke òúté benìtìbè yei

23 Ikuó mièke b̀è do ɔ̃ wénk̀unne dem̀ou nè iwũḡ kó meyĩ mmè. Dè do benkú k̀eĩnkè k̀p̀ere d̀ommè mmè. Iwũḡ kó meyĩ mbáá na k̀ewénk̀unne k̀eĩnkè k̀p̀ere, detèrè marè deè d̀ò nkédòò d̀èè p̀èḡtè memme.

24 Kirisi weè ta Kuyie ncíètè móm̀m̀onte, wè í ta metaummè tou benìtìbè maá di, diì tu Kuyie ncíètè kó kufènkù móm̀m̀onku. Ò d̀èke k̀eĩnkè nke ke bo Kuyie mborè, ke kù báá nti k̀p̀eí.

25 Kirisi í ta Kuyie ncíètè ke bo duó nhomáà kuce m̀p̀éu, ikuó niùti diewè do taànè meyĩ mmèè botí bá diì benni metaummè tou mièke kuce memáà.

26 Kè Kirisi k̀p̀ere do me ndò, nè Kuyie ndòòmè kutenkù ò na nku kuce m̀p̀éu ndi. Ò k̀atení yem̀òrè sonye nye ke duó nhomáà kè b̀è ò kùò kuce memáà, kòò d̀èite benìtìbè yei nkè d̀è d̀èè.

27 Onìtì ãã kú kuce mèmáà ndi, de kó difõnkúò kè Kuyie nhò bekénè.

28 Mèè botí nku Kirisi duómme omáà kè bè ò kùò kuce mèmáà, kòò òúté benitibè yei. Ò yóó dǎò bèè ò bàà bẽmbe kè bèè ò dõntenè.

10

1 Mǎyiyi kó ikuó do bẽnkú Kirisi yóó ti dǎò mèè sàà mme. Ì do í na ke bo deeté bèè ì tũ nkè deè kpéí nní nte kè bè nfeu iwũõ yebie nyemou.

2 Kè ì do mbè deeté páíí kè bèè wenke, bè ténke na bá nyĩèkù ke feu iwũõ.

3 De kó iwũõ kó mufèù pètínke do bè dènni be yei mme yebie nyemou.

4 Ke yé yenaadakè nè yebodakè kó meyi mbáá namè késúté onìtì kó meyi.

5 Deè te Kirisi kàriní dùi mǎnni kutenkù ke náké Kuyie nke dò:

A í dó bè da feu ì wũõ
nè bè da pã nyèè pãrè
a nh ãnné tikònti nti.

6 A í dó be feu ì ke tuò nyewũõtòrè,
nè bè da feu ì meyi ncíemmè kpéí.

7 Deè te kè n yĩ:

Nte mí n kàrimu
ke bo dǎò fǎ nKuyie nha dómè,
tì wàri n kpéí
ikuó pátíri mièke ke yemmè.

8 Deè te kè Kirisi keté kébéi nke dò: A í dó iwũõ bè da feu ì nè bè da pã nyi ke tuò nè bè da feu ì meyi ncíemmè kpéí bá nè bè me ndè n da pãammè ikuó yemmè.

⁹ Kòò yíé kébéi nke d̀̀: Nte mí n k̀̀rimu k̀̀e bo d̀̀ò a d̀̀ómè. Memme Kirisi p̀̀ammè ikuó k̀̀tíyì ke c̀̀èète ip̀̀anyì.

¹⁰ Kirisi d̀̀ò Kuyie nd̀̀ómè mme ke duó nhomáà k̀̀e bè ò k̀̀ù kuce memáà k̀̀òò ti òúté ti yei.

¹¹ Ikuó ǹ̀ùbè do ò mp̄i mbe t̄mmú yewe yemou ndi, ke baa feu iwũõ sáà bá d̀̀e í ou be yei.

¹² Kirisi yie duó nhomáà kuce memáà ndi, k̀̀e bè ò k̀̀ù k̀̀òò òúté benit̀̀bè yei nke d̀̀è ke k̀̀ari Kuyie mbak̀̀ù yóú sáà.

¹³ Ke baanè Kuyie mbo ò duómmè o kprantíd̀̀ent̀̀bè k̀̀òò bè c̀̀ùti.

¹⁴ Ò duó nhomáà k̀̀e bè ò k̀̀ù kuce memáà ndi, k̀̀òò òúté benit̀̀bè yei nk̀̀e bè wenke k̀̀òò naánnè sáà.

¹⁵ Muyaánsààm̀̀ù t̀̀i yému, ke k̀̀ònné Kuyie mbéi nt̀̀i ke yí:

¹⁶ Nte n yóó bè d̀̀ònnè mèè taummè de kó yewe miéke.

N yóó ánnè n kuó be miéke nke, ké ì ẁ̀ari be yèmmè miéke.

¹⁷ N ténke báá dentení be yei nnè be caàrimè kpéi.

¹⁸ K̀̀e Kuyie nc̄é mbenit̀̀bè be yei mbè ténke òó í nfeu iwũõ me kpéi.

Yesu ti kpetémè kuce p̀̀ank̀̀ù

¹⁹ N k̀̀obe Yesu ku mèè kpéi nte k̀̀e ti m̀̀oke kuce, ke tá ke d̀̀ò nti bo na k̀̀eta Kuyie nc̄ètè ikuó nent̀̀i kó kufáá k̀̀etuáke Kuyie mborè.

²⁰ Kirisi weè ti kpeté kuce p̀̀ank̀̀ù, mufòmmu k̀̀aku, weè k̀̀eté kuyààk̀̀ù k̀̀ù do ti pi, ò duómmè omáà k̀̀e bè ò k̀̀ù.

21 Ti mọkemu ikuó nùtì diewè wèè ni Kuyie nciṣètè miẹke.

22 Ti tū ntóónnè timáà Kuyie nnè ti yèmmè wen-nimè ke bá nyī̀èkù bá sám̀pó, ke yé̀ bè ti wùòmè menésààmè.

23 N kọ̀be ti p̄innè weti weti ti yie ntì kénkémmú ti baa dè, Kuyie mbéimmu ke yóó dọ̀dọ̀ kù b́ei ntì.

24 N kọ̀be ti ndake titọ̀bè kpéí kéndó titọ̀bè kéndọ̀ori titọ̀bè mēsàà.

25 Ti báá yóu ti bo ntaunnèmè ti kó yetī̀rè bèmabè dọ̀òmè, tí nyáúkunko titọ̀bè k̄ntì, ti yému ke dò nhò wētíní bàmbà.

26 Kè ti yī̀tè timómm̄nti ke wète ke tããtè meyei nke mè dọ̀dri, Kirisi kó mukũũ mbáá na ké ti deetè.

27 Tí p̄anke nkpeutí, muhãá ndiemù Kuyie nyóó tanné mù bèè yete ku kpeti mu kpéí.

28 Onìtì do ò nkòò dọ̀ Mọ̀yiisi kó ikuó ci dè, kè benitibè bédébè yoo bètããti ò yà ke b́ei, mbè ò ò í nhò kuó mmesémmè, bè ò ò kùomu.

29 Wèè bo senkèrì Kuyie mBire, késãũ nde yī̀ metaummè p̄ammè m̀èè ò òúté ké mmè wùó ndetetirè ke s̄ã Muyaánsààmù, o kperere bo p̄ētè memme.

30 Ti yému Kuyie nkuù béimmè ke tú kuù yóó p̄eite, kè kuù f́óó. Ke yíe ke b́ei nke tú kuù yóó bekénè ku nìtibè.

31 Kuyie nfòumu, dè bo nyóùnè ku miẹke bo do wè.

32 Dentenèní di yie ndì m̀nnì Kirisi kè dè ndòmmè, di do f̄éütémè kéáké, meháárìmè me nyí ndi na.

33 Kè bè ní ndi s̄ã nyem̀rè mayè benitibè ìkè ke di puotì yeteyè, kè di nkómmú bè f̄éũnko bè.

34 Kè di wēnné kẹ́fẹ́ǔtẹ́ kẹ̀ bè nfe kù di kpere kẹ̀ dẹ̀ di naati di yẹ̀ mẹ̀ kẹ́í nke dọ̀ ndi kpàtì bo kẹ́nkẹ̀, tìi pẹ́tẹ́ memme, tìi yó mbo sáà.

35 Di báá yóu kẹ̀ di kòntìi yārike, dí ndoari Kuyie ndómẹ̀, kẹ̀ kù di cú.

36 Di do nkénwẹ̀rìmu ke doari Kuyie ndó dẹ̀ kẹ̀ kù di duó nkù yẹ̀ nkù yóó di duó ndẹ̀.

37 Ti wàrimu ke tú:
Ò wētínìmu bàmbà nhò í yóó ọtẹ.

38 Kẹ̀ titetì wāri ke tú:
Wèè wetí de yiè mbo nfòu
ò tá mẹ̀ kẹ́í.

Kẹ̀ wèè yete Kuyie nkpeti
ku mièke bo nhò còu.

39 Yóunè kẹ̀ ti nwẹ̀rì kẹ̀ Kuyie nti duó mmufòmmu mùu bo sáà, ti bá ntú bèè yete ku kpeti kẹ̀ kù yóó bè kpetínńẹ̀.

11

Bèè yie nKuyie nweti weti be kó tináàntì

¹ A bo ntámẹ̀ Kuyie ntú a bo nyémẹ̀ mme weti weti ke dọ̀ nha baa dẹ̀ a yóó dẹ̀ yà, a bo nyémẹ̀ ke dọ̀ ndẹ̀ bo, bá a í me ndẹ̀ wùómmẹ̀.

² Dimònnì kabe do tá mẹ̀ kẹ́í nKuyie ndeè do te kẹ̀ kùu bè pẹ̀nsìrì.

³ Ti tá mẹ̀ kẹ́í nKuyie, ndeè te kẹ̀ ti yẹ̀ ke dọ̀ nkùu béi nkẹ̀ kutenkù dọ̀. Ti támu ke dọ̀ nti wúó ndẹ̀ Kuyie ndẹ̀ dọ̀ nè ti í wúó ndẹ̀nde.

⁴ Abẹeri do tá mẹ̀ kẹ́í nKuyie ndeè do te kòò kù pā dī pānnì diwūstònnì ìnkẹ̀, kẹ̀ Kuyie ndi pẹ̀nsìrì kẹ́pẹ́tẹ́ Kayẹ̀ kpere, kẹ̀ Kuyie ndò ò wetí kécouté o

pānni ò kù tá mèè kpéí. Abεeri támè Kuyie ndε kó tináaàntì kpaá ti náánnèmu bá ò me nkumè kè dè m̀ntε.

⁵ Eǹaki do tá mèè kpéí nKuyie ndὲ do te kòo í nku, kè kùu ò tùóté, kè bèε ò m̀nt̀to. Ti wàrimu ke tú: Kuyie mmu ndo í ò tùóté ke ýemu ò wetímè.

⁶ Ti tá dii m̀nni ndi Kuyie nkù ò̃ ti pénsirímè, kè ti kù tũ nti dò nkéntámu ke dò nkù bo, ke yóó cú bèε kù wanti.

⁷ Ǹwee do tá mèè kpéí nKuyie ndὲ do te kè kùu ò nàké dèè kpaanní kòo yie nké nkù dé kédòò bàtóò, nè o c̃f̃ètè k̀be kè bèε ta bεm̀ou kέcooté kè Kuyie nkuo betòbè ke dò Ǹwee wetí ò kù tá mèè kpéí.

⁸ Abarahammu do tá mèè kpéí nKuyie ndὲ do te kè kù dò wèe k̀te ketenkè kù yóó ò duó nkè diyie mari. Kòo yie nkéíté kénkérí bá ò í yé ò k̀ri kè,

⁹ kétuoke δε kó ketenkè Kuyie nyóó ò duó nkè diyie mari, kέmbo ke dò nhopòò, ke ã titouti miεke. Isaki nè Sakòbu bè do me ndòò, o kó dif̃nkúò Kuyie mmúnke do ti mbè nàkému.

¹⁰ Abarahammu do baa Kuyie mbo ò duómmè kε̃nkè kó dihei ndi kumómm̀nku kù maá di kè di kpeñni.

¹¹ Saraa do tá mèè kpéí nKuyie ndὲ do te kòo m̀ote debire ke s̃ nhò k̀té mediè nke tú tehãũntε. Ò do tá mèè kpéí nke dò nKuyie nyóó d̀ò kù béi ntì.

¹² Abarahammu do k̀tému mediè nkéduúnnè mukũũ nkém̀ote debire, kòo yaàbíi sũũ nkémmannè siwãã nè mubirímú dàméèrì nùu k̀mu.

¹³ Bεm̀ou bè do támu kékúnè ke í yà Kuyie ndo yé nkù yóó bè duó ndè, ke né ntá ke dò ndè kpaaní kè kù

yóó dǎò kù b́ei ntì, k̀e b̀e b́ei nke d̀: Ti d̀ m̀b̀e p̀òd̀b̀e m̀b̀e kute nkù miẽk̀e.

14 B̀e ǹaà m̀m̀m̀m̀e ke ben kù b̀e wantim̀e m̀m̀e b̀e k̀ó dih̀eì.

15 K̀e b̀e do nkpaá d̀ó b̀e eì b̀e ìténí d̀ì ndi, b̀e na nnamu k̀éẁẽt̀e.

16 B̀e do d̀ó dih̀eì s̀ààr̀ì ndi d̀ì p̀ẽẽt̀é b̀e ìténí d̀ì, d̀ì tu k̀e ìnk̀e k̀p̀eri. D̀eè te k̀e ifei í bo Kuyie b̀e bo nkù yum̀e ke tú: Ti Yiè nKuyie.

17 Abarahammu do t́a Kuyie nku, k̀e d̀eè nte kù ò yàáké d̀ì m̀ònnì ke d̀ò ẁeè kù p̀ã o bir̀e kù ò duó ndè, k̀òo yie nke ndó k̀é d̀è kùò diwũòt̀ònnì ìnk̀e.

18 Kuyie ndo d̀aunǹemu dinùù Abarahammu ke d̀ò Isaki ẁeè yóó ò pié iyaàbí.

19 Abarahammu do t́amu ke d̀ò nKuyie m̀m̀òke muẁerímú bá k̀òò kùò o bir̀e kù bo na k̀éduó nk̀e d̀èe yánté, nè o yèmm̀e miẽk̀e ò do t́amu ke d̀ò ndè ku k̀e Kuyie m̀m̀e ndè f̀òùk̀unnè k̀e d̀è tu dibenk̀er̀ì.

20 Isaki do t́a m̀èè k̀p̀éí nKuyie ndeè do te k̀òo kù m̀ò m̀esàà nSakòbu nè Esayu k̀p̀éí, k̀éntá ke d̀ò nKuyie mbo d̀è d̀ò.

21 Sakòbu do t́a m̀èè k̀p̀éí nKuyie ndeè do te, ò k̀òt̀é d̀ì m̀ònnì ke duúnnè mukũũ nk̀òo nyĩkù o p̀ààti ke s̀ĩ nkém̀òo Kuyie nkó m̀esàà nSosefu k̀ó ibí idé k̀p̀éí.

22 Sosefu do t́a m̀èè k̀p̀éí nKuyie ndeè do te k̀òo nyóó kù k̀énáké Isidayeeribe ke d̀ò k̀e b̀e ỳèti b̀e ntò o kũò k̀ékònnè Kannahã.

23 M̀oyiisi yembè do t́a m̀èè k̀p̀éí nKuyie ndeè do te k̀e b̀e ò p̀eité k̀éyà ò wennim̀e k̀é nhò s̀àri betããb̀e b̀etããti, bá b̀e í ỳòte okpààti b́ei ntì.

24 M̄oyiisi t̄á m̄èè kp̄éí nKuyie ndeè do te kòo kóténí k̄éyete bè bo nhò tumè okpààtì k̄oo sapàà mbire,

25 k̄ew̄ennénè Kuyie nk̄obe k̄è bè nf̄éürì, k̄éyete ò bo nt̄umè meyei nyiè, k̄édi kunaatì dim̄ònnì s̄ám̄p̄ó mīeke.

26 K̄oo nyé ke d̄ò nk̄òò f̄éüté Kirisi kp̄éí, Kuyie mbè nàké w̄èè kp̄éí, d̄è wenni ke p̄ḗḗté ò bo nt̄ümmè meyei nkó kuce ke m̄ake Esibiti kó tikp̄àtì tim̄ou. Ò do f̄éürì memme ke ȳé Kuyie nyóó bè yietimè mme d̄èè p̄ḗḗté Esibiti kó tikp̄àtì.

27 M̄oyiisi do t̄á m̄èè kp̄éí nKuyie ndeè do te kòo kp̄ààtì mīeke ò p̄eike, k̄oo íté Esibiti, bá ò í ȳìèkù, k̄émbo nè dik̄òmbùò ke d̄ò nhò w̄ùò nKuyie mbè í w̄úó nkù.

28 Ò do t̄á m̄èè kp̄éí nke Kuyie ndeè do te kòo ãnné diyentébanni, ke níéké mepeȳĩ nyebòrè, k̄è Kuyie nt̄ònnì diì k̄òù k̄è di b̄áa kuò Isidaȳeribe k̄obe bèè tu Mpo.

29 Isidaȳeribe do t̄á m̄èè kp̄éí nKuyie ndeè do te k̄è d̄àm̄èrì tipèntì kouu k̄ũũ k̄è bèè sénté, k̄è Esibiti k̄obe mbè t̄ũ nk̄étuakoo k̄è bè tekii k̄ép̄ònté.

30 Isidaȳeribe t̄á m̄èè kp̄éí nKuyie ndeè do te k̄è bèè fité Sedikoo ke d̄ò kuce mèyiekè k̄òo duotí duó.

31 Dahabu do tú onitipòkù w̄èè d̄outi d̄outinè w̄ènwe benitidaabè k̄éntá Kuyie nk̄è d̄èè nte kòo c̄outé Isidaȳeribe do t̄ònkoo bè k̄è bè bo paatè dih̄èi, k̄òo bè d̄òò m̄esàà. K̄è d̄è nte kòo í n̄w̄ennénè bèè yete Kuyie nk̄peti k̄ékù.

32 K̄è n tú m bo n̄áké bèè do t̄á nKuyie: Sedeõõ nè Baaraki nè Sãnsõõ nè Sefutee nè Dafiti nè

Sammuyeri nè Kuyie mpããnáàntì náam̀bè kp̄eti m b́áá deè.

33 Bè do tá m̀èè kp̄éí nKuyie ndeè do te, k̀è b̀èè dokénè ibotí k̀é ì na, k̀éndoari Kuyie ndó d̀è, k̀éyà Kuyie ndo ỳè nkù yóó b̀è duó ndè, k̀è yecìrìcìrèè b̀è yĩ̀èke mucáammù.

34 K̀è betòb̀èè b́ónk̀unne fehããdeènfe, k̀è betòb̀èè yenténè be k̄rantídèntòb̀è kó yese, k̀è betòb̀è ncĩ̀nni k̀è Kuyie mb̀è kp̄enk̀unne, k̀è b̀èè k̄pa nk̀éna be k̄rantídèntòb̀è k̀ébeti.

35 Benitipòb̀è mabè do tá m̀èè kp̄éí nKuyie ndeè do te k̀è k̀uu fouk̀unne be c̀éí k̀òbe.

K̀è betòb̀èè yie nk̀è b̀è mb̀è f̀éũnko ke b̀è k̀òu bá b̀è í cokù b̀è tá m̀èè kp̄éí nke dò nKuyie mbo duó nk̀è b̀èè yánté, k̀è k̀uu b̀è duó mmufòmmu p̄ammù mùu wenni ke p̀èšté ti m̀è nfòu mù.

36 Bè tá m̀èè kp̄éí nKuyie, ndeè do te k̀è b̀è mb̀è daú, k̀éféũ mbetòb̀è, k̀éboú betòb̀è m̀efĩmmè k̀ékpetínné,

37 k̀ébúótí betòb̀è yetãrè k̀ékuo, k̀ési betòb̀è k̀éyari, k̀enkòu betòb̀è nè yese k̀émbeti betòb̀è ke b̀è f̀éũnko, k̀è b̀èè naá nyidawaá ndieyi, k̀éndaati tibòkòntì nè tipekòntì.

38 K̀è b̀è mb̀è bèti be c̀éí k̀è b̀è cokù ke taà yefòtè nè titádèntì. Kutenk̀u do í wenni ke dò mb̀èè na k̀émbo ku mièke.

39 De kó benitib̀è bemou b̀è do tá Kuyie nku k̀è k̀uu b̀è p̀énsiri. Nè memme k̀è b̀èè k̀únè bá b̀è í yà Kuyie nyè nkù yóó doò d̀è.

40 Kuyie ndòò d̀èmarè sààrè nde timou ti kp̄éí, k̀ù í d́ó b̀èè máà ndè te, k̀ù d́ó timou ti d̀è ẁennému.

12

Kuyie nti tiè nti kó mesàà nkpéí nke

¹ Ti yembè bèè do tá Kuyie mbè sūmu mediè nke í sénní. Kè dè dò mmemme ti dootóo dèè ti dítinko nè meyei mèè ti caati mecãã mmecãã kénkokù ke wéèrì ke tũ nkuce Kuyie nti benke kù.

² Yóunè kè ti nkérí ke wetí Yesu wèè ti kpeté Kuyie nkó kuce, ò yóó ti teennèmu kè tí tuàke kumànkù. Weè yie nke kú ifei kó mukũũ nkudapããtí ìnkè ò do yé ò tati mèmme diwèi mièke. Di mmònni ke kari Kuyie mbakù yóú dikpààtikàrì.

³ Wénténè benitiyeibe bèè í ò dó bè ò fěũ mmèè botí, kè dèe yáúkùnnè di kònti ké di duó mmuwèrímú.

⁴ Di maùnèmu meyei, di né mu nyí mà ke tùòke mukũũ.

⁵ Di báá yè nKuyie mbéi nti ke tú:

Kè kù yũś nha to,

a mièke báá peike

kè kù da tié nha yèmmè báá caàrè.

⁶ Kuyie nhǎǎ yũś nkù dó wè kó ditoò ndi, kètié nwèè tu ku birè.

⁷ Kè Kuyie ndi tiè ndí mmi. Di tú mèè kpéí nku bí dèè te kè kù di tiè. We ndó o birè ke í ndè tiè?

⁸ Kuyie ntièmmu bèè tu ku bí, kè kù í di tiè ndi tú ipocēmbí nyi.

⁹ Ti do dò nyibí kè ti yembè ti tièmmu, kè ti bè dé. Ti dò nkényíèmmu Kuyie nkpeti kè dèe pèèté ti yembè kpèti.

¹⁰ Ti yembè do ti tiè mbè dó mèè botí nku dimònni sànpó mièke, Kuyie nkuu me nti tiè nti kó mesàà nkpéí nke, ke dó ti wenke kù wennimè.

11 Kè bè da tiè ndè ò ndò ndè yóumu, kàa yie nha yà de kó mesàà nkàa borime nwenni kàa mmàke diwèi.

Ti bo nyémè ke báa yete Kuyie nkpeti

12 Kpénkùnnenè tũnké di baà ndèè òòte kétéĩ ndi núù nyèè bòòtè.

13 Nkérínè kuce kùù èri, kè yecĩè ntààke òòke báa tute, ì pètìnke sèíté.

14 Yetenko kénwanti kénnaatinè benitibè bemou, kénwenni páíí. Kè dè í dò mmemme, di báa na káyà Kuyie.

15 Nyénè kòò mǎù di miéke báa paa nhomáà Kuyie nkó mesàà nke fekènfè tiífèe yè o miéke kè fè dòmme caàrè betòbè.

16 Nyénè ke bá ndòutinè ditòbè, òmǎù báa senkèrì Kuyie nkó kuce. Esayu do dòmè kéceetenè dicabuu Mpo ò nte dè.

17 Ò wète ke ndè dó dì mǎnnì kémbáá nhò cice ke kuò ndè me nyí nyie.

18 Di í yà dekǎmbòdorikpèe Isidayeeriibe do yà dè Sinaii tǎrì ìnkè, muhǎá ndo cǎu ndè kè kuyukú fĩ, kè dibìnnì bo nè fetaafe kó kuyaakù,

19 kè siheú kuò nkè Kuyie mpéú metamme, kè be kǎmbùòtì duò, kè bè kù bàá nke tú kù ténke báa bè béinnè.

20 Ke yé bè do í namè kétéò dìnùù Kuyie mbè nàké dì ke tú: Kòò nìtì yoo feòfè kàáké de kó ditǎrì bèe ò bùòtì yetǎrè kékua.

21 Dè do do Mǎyiisi kǎmbùòtì nti kòò béi ke dò: Kufǎwáá nkuù m pí nkè n kpeutí.

22 Díndi me nkòtení ditǎrì bè tu dindi Siyòò, Kuyie nkùù duò mmufòmму ku èi, de kó diheì tu kéĩnkè

kóo Sedisadεmmu nwe, Kuyie ntōrè tìkú dè péu ke yānku ke kù sántí.

²³ Díndi wēnnénè Kuyie mbí ketiyì nyi, ì yètè wàri keǐnkè. Ke tǒnnè Kuyie nkùù bekùnè benìtibè bemou. Ke tǒnnè bèè wetí ke wenke páíí.

²⁴ Ke wēnnénè Yesu wèè tàunko Kuyie nnè benìtibè, kòo yǐ nti òúté ke ti cǐenko. Mè í ònnè Abεeri kōme mèè do dó képeite.

²⁵ Dòònnè meyoðmmè, kékénté wèè di náánnè. Di bá ndònnè Isidayεeribe, bèè do yete Kuyie nkpeti Mōyiisi bè nàá nti kè kùu bè poté. Kè bè do yete ku kpeti kè kùu bè poté, kè ti yete Yesu ò múnke yóó ti potému. Ti báá na kéyenténè Kuyie nkùù bo keǐnkè ke ti náánnènní.

²⁶ Kù do náá nditārì Sinaii ñnkè kè ketenkè sántimu, ke ti náá nyíe nke tú kù yóó yíé sántèmu ketenkè nè keǐnkè.

²⁷ De kó tináànì benkú ke dò nKuyie ndòò dè yóó sántèmu képeēté, dèè í sánti kè dè nkpaá.

²⁸ Kuù béi nke tú dèè kó dimàà í yóó sántè deè yó nkpaá, òmòù í yóó na késántè Kuyie nkó dikpààtìyuu. Ti sántímu Kuyie ndè kpéi nke kù bàá nkù dó mèè botí ke kù dé.

²⁹ Ke yé ke dò nKuyie ndònnè muhãã mmu ke cóu ndemou.

13

Ti bo yǐmè kè Kuyie nti pénsiri

¹ Nsókénè ke dó ditabè, ke dò nteçfètè tèmáà kòbe.

² Nyénè kéncóú bepòòbè, bèmabè do me nhō nkécóuté Kuyie ntōrè bá bè í yé ke dò nKuyie ntōrè nye.

³ Nyénè tikpetínti kpéí, kéndò ndi bè wēnné ke kpetí. Ke nyé bè fěũnko bè kpéí, kéndò mbè wē nke di fěũnko.

⁴ Nyénè ke dò nKuyie nkuù ānné dipopuò, di í dò ntí ndi càari. Onitì nè o pokù bè nwetí betàbè. Kuyie nyóó bekénèmu bèè dauti dautinè betàbè nè bèè dautinè be pobè í tú bè yoo be daabè í tú bè.

⁵ Di báá yie nkéduó ndi yèmmè idíítí, dè ndi naati nè di mǎke dè. Kuyie mbéimmu ke tú kù í yóó di yóu, kù í yóó di bǎntóo.

⁶ Dèè te bá wè kòo bo na kébéinnè dikǎmbùò ke dò: N Yìè nKuyie nni nkómmúmu, n yí dé dèmarè, onitì bo na ké n dǎò ba?

⁷ Nyénè bèè do di ni, bèè di nàké Kuyie nnáaǎnti kè di kù yǐtè be kpéí, nwéinè be borime do dòmmè kè bè yàa kúnè kéntá Kuyie mbè do kù tá mèè botí.

⁸ Yesu í ceeri, ò do dòmmè ò me ndò, ke yó mme ndò nsáá.

⁹ Di báá yie nkè itié nsóntíke kpeyi di fétinne, yóunè kè Kuyie ndi duó mmèè sàà ndi kpénkúnne. Di báá na kékpenke di baàti mèè kpéí ndi yo ndè nè di ci dè. De kó ikuó botí í teénnè bèè ì tũ.

¹⁰ Ti mǎkemmu ti kó diwũstǎnni. Ikuó niùbè bèè pǐ metaummè tou mieke mutǎmmú bè báá na kèdi dèè daké de kó diwũstǎnni ìnkè.

¹¹ Bè do ǎǎ fié iwũǎ kè ikuó niùti diewèe tannè meyi nyikuó nenti kó kufáá kémǎo Kuyie mmeyei nciémme, kè bèe yènnè imaa ndihèi mànkú nku kécóu.

¹² Dèè te kè Yesu ku dihèi mànkú, kòo yǐ nhòuté ti yei.

13 Ti k̄at̄enè o borè diheì m̀anku, k̀òd w̄ennénè k̀édi ifeì ò di ì.

14 Ke ȳé ti í m̀akemè ketenkè kie ndihèi diì yó mbo s̄áá, ti wanti diì kpaaní d̄indi, diì yó mbo s̄áá.

15 Yóunè k̀è Yesu ti teennè, k̀è yes̄áá nti k̀ù s̄ántí yè, ndònnè iwũṣ̀ bè do feu ì Kuyie, k̀è ti nk̀ù s̄ántí s̄áá.

16 Di né báá yóu di bo nd̄orimè mes̄àá, di mp̄áá ndi kperè bèè kpa, Kuyie ndó yeè p̄rè botí.

17 Nyíennè bèè di ni be kpeti, k̀éntũ mbe tié, beè dàke di w̄erè kp̄éí, ke yóó náké Kuyie mbè p̄í mùù t̄ómmú. K̀è di yíé mbe kpeti bè bo mp̄í mbe t̄ómmú nè kuyènn̄aatí. K̀è dè í d̀ò mm̄emme bè bo mm̀ù p̄í nnè meyeñcaàrìmè k̀è di paà muc̄óntimu.

18 Mbáánnè Kuyie nti kp̄éí, ti ȳému ke d̀ò nti yèmmè í ti bekùnè t̄imatì ìnkè. Ti d̀ó k̀énd̄ori des̄ààrè nde s̄áá.

19 Mbáánnè Kuyie n kp̄éí k̀è n na k̀ék̄otoo bàmbà.

Mubáammu

20 Kuyie nkuù te k̀è ti Yiè nYesu ȳánté, wèè ku k̀òo ȳí ndòò metaummè m̀èè yó mbo s̄áá, wèè di c̄ěmmú opec̄enti ò nc̄ěmmúmè o pe.

21 Kuyie nk̀ùù duò ndiwèi k̀ù di teennè k̀è di nd̄ori mes̄àá nk̀ù d̀ó di nd̄ori m̀è, k̀ù di teennè k̀è di nd̄ori d̀èè k̀ù naati nè Yesu wèè d̄eu ke yó mbo s̄áá o k̀ó diyètìrì. K̀è dè mm̄e ndò.

Mud̄ummu s̄ommu

22 N k̀obe n di báámmu ke tú dí mmi nk̀ékénté n di w̄àrì t̄ì náàn̄tì, t̄ì d̀ake í d̄eu.

23 N k̀obe n d̀ó ké di náké ke tú bè kpeté ti kou Tim̄antee. K̀òd t̀ù̀kení mec̄áá nti bo nei k̀ék̄otoo ke di yà.

²⁴ Di dɔunko bɛ̀̀ di ni, kédɔunnè Kirisi kɔbe
bɛmɔu, ti kɔbe Itadii kɔbe di dɔunko.

²⁵ Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè dimɔu!

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16